

XIRINACS

Delante de la cárcel de Figueres no tenemos a ningún "captaire". En la Modelo de Barcelona sí. Y además es un "captaire" Senador. Lleva allí un año y varios meses y confiesa que está cansado. Xirinacs lucha por la amnistía total. Quiere derribar los muros de la prisión. Quiere a todos en la calle. Lo pide en la calle Entenza y en el Senado. Es su postura de siempre, es, por tanto, consecuente.

Pero desde aquí queremos hacer una pregunta. ¿Pide la libertad incondicional para todos? Tenemos presos políticos y sociales, como les han llamado ahora. Y cada preso debe ser un caso distinto cuya circunstancia fijarán los jueces o la habrán determinado ya. Si derribamos los muros saldrán todos. Si la amnistía es para los políticos saldrán —y de hecho han salido ya muchos de ellos— y si es para los comunes, se podrá estudiar cada caso en particular para evitar que a causa del actual código penal un delito contra la propiedad o un adulterio, por ejemplo, tenga una pena igual o superior a un delito de sangre. Supongo que Xirinacs debe referirse a los políticos, a los encerrados por unas ideas. Porque presos, presos, los hay en todas las cárceles de todos los países democráticos.

Si el Senador, por el contrario, se refiere o toda clase de delito no creo que encuentre el apoyo popular total. Como sacerdote sabe que en el confesionario se perdona, pero también se impone una penitencia y el creyente que acudió a recibir el Sacramento debe cumplirla. Ahora bien. Los presos son seres humanos. Las condiciones de vida, el régimen penitenciario deberá perfeccionarse. Se podrán conceder todos los beneficios que ayuden, por el trabajo, por el comportamiento, a descuentos que aproximen la libertad. Se cuidará de que los hijos, los que han dependido del preso no sufran en la calle penas quizás peores impuestas por el abandono y por la miseria.

Pero volvamos a los delitos políticos. Yo no sé donde pone el límite el Senador "Captaire" entre el delito común y el político. Dios me libre de juzgar lo que no entiendo. Pero sí veo diferencia, por ejemplo, entre una muerte producida en un tiroteo con la policía y un asesinato de un guardia por la espalda. Y ahora un ejemplo que puede meditar nuestro Senador. Se dice que el crimen de "el rubio", que mató y echó a un pozo a Eufemiano Fuentes, se le podrá considerar seguramente preso político. Quizás siguiendo esta teoría podría suceder que una de las niñas violadas recientemente fuese prima hermana de una sobrina de la señora que hace las faenas de limpieza del Gobierno Civil. Y ya está: otro delito político.

Xirinacs: le rogamos una respuesta. Medite desde su importante puesto en la vida política del país. Usted, que se sienta delante de la cárcel Modelo de Barcelona y en el Senado permanece de pie.

Entre bastidors

El Sindicat (I)

En el número 9 d'aquest periòdic, en parlar de Josep Pous i Pagès no mencionàvem una de les facetes més interessants de la seva vida teatral: la del "sindicat d'Autors Dramàtics Catalans". Avui volem mencionar-la per conèixer una mica més aquest figuerenc i també perquè la situació d'aquell temps es repeteix avui entre els professionals del teatre.

En la segona meitat del segle XIX i els primers anys del XX, la vida teatral barcelonina la mantenen les iniciatives privades, és a dir, no hi ha cap organisme oficial que es plantegi seriosament el teatre i el subvencioni; quan hi és ho fa de manera esporàdica, per un certàmen literari o per un homenatge.

Als anys 1911-1912, sorgeix el primer intent de col·lectivitzar el nostre teatre, amb la creació del *Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans*, que organitza la seva primera temporada en el teatre "Eldorado", a la Plaça Catalunya. Aquest sindicat, compta amb una subvenció de l'Ajuntament de Barcelona, i reuneix els autors més representatius del teatre de l'època: Santiago Russinyol, Joan Puig i Ferrer, Apel·les Mestres, Josep Pous i Pagès, Avel·lí Artís, Ignasi Iglèsias, etc. Tot i això, la temporada va fracassar per dos motius: pels conflictes entre els autors que foren incapaces de cenyir llurs ambicions personals als interessos globals del *Sindicat* i per la manca d'assistència del públic. Però també és cert que el *Sindicat* va néixer amb un clima en contra; així ens ho conta el mateix Pons i Pagès: "Quand l'Ajuntament de Barcelona l'any 1911, a instàncies d'Ignasi Iglèsias, que era regidor, concedí trenta mil pessetes al *Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans*, per a muntar una temporada de teatre català, va ser tingut per una prodigalitat tan escandalosa que valgué als que havien rebut la subvenció, i a la temporada inaugurada poc després, l'hostilitat de gairabé tota la premsa i tot el públic de Barcelona".

La temporada 1912-1913 fracassa igualment, no per culpa del públic, que ara omple el local (per tal d'atreure's el públic popular s'instal·là al Teatre Espanyol, en el Paral·lel) sinó per la crisi interna del *Sindicat*. Els enemics més aferrissats són els autors que l'han deixat, i els que encara no ho han fet, procuren estrenar les seves obres, encara que això comporti treure de la cartellera, l'èxit d'un altre company. La temporada s'acaba amb la fallida de l'empresa, que s'autodissol.

Cinc anys després, el 1917, dos homes estretament lligats al sindicat, Pous i Pagès i Ignasi Iglèsias, intenten redreçar el teatre, i juntament amb un capitalista (el banquer reusenc Evarist Fàbregas) muntan una llarga temporada al teatre Romea; però el fracàs econòmic fa marxar al banquer, i el desinterès fa desertar a Iglèsias, deixant a Pous i Pagès sol per a assistir, d'una manera vaga, a l'empresari del Romea, Josep Canals. Aquest fou el que va donar al teatre català la continuïtat desitjada, fins que els poders públics se'n feren càrrec de manera àmplia i responsable durant la Generalitat. Després tots sabem el que va venir, i quin és, ara, l'estat del nostre teatre.

J.

Samsó Oliver